

הבימה

(לבואה היום)

התיאטרונות. באולם שרר מצב רוח עצי בני ומתות. בין הצירים היו מורים ציורי נים, נייטרליים ועסקני חברת ספיצי השכלה, שהשנאה העזת הזאת לבימה מהי היחה לא לרוחם. עלו אחדים מהם על הבמה וניסו להסחיק את הדין. ענה להם קזאקביץ. טורה סקנאי. הקוסמוניסטים. שחצב להבות אשי ננר. הבימה והוכיח שהיא והציונות—היינו הך. מרכז רוחני בונים להם הציונים במוסקבה! — צוח בקצף על שפתיו. ונצחו המצוקים: הרור לוציה נתקבלה ברוב גדול. שהצביע מתוך ההתלהבות, בפני מועם—שנסנע מהצביע. וכשהציעו להצבעה לשם נסיון הצעה בעד המיכה לבימה, הצביעו בעדה רק—שני מורים (שניהם כעס באי) הנשואים לא העיוו. השנים המעידים נפגשו במנמי שנאה ובוז מכל עברים, וישיבתם אחר כך באולם היתה כישבת מוחרסם ומנודים.

ועוד פעם בראשית 1925, בפתיחת הועידה היהודית הכלל-ססירית של עובי די התרבות. הועידה הזאת היתה כבר כשרה נתכלית הכשרות ככל מאת האחרונים. כמשך הזמן מהועידה הראשונה, נשתנה לנמרי סוג העוכדים כמוסדות התרבות היהודיים. כל אלה שלא השלימו עם המצב, עזבו את העבודה או הורחקו ממנה בזרוע.

בפתיחה הסומכית נאם הקומיסר להשכלה לונצירסקי, וכדי לנרום נחת רוח לוועידה, בישר חנינית, שבישיבת האחרונה של מועצת הקומיסרים העם מיים נתקבלה ההלטה להוציא את הבימה מרשימת התיאטרונות הממלכתיים. (כמובן, הודות להשתדלותה ומלשינותה של היבסקציה).

והנה בן רגע התרוטמו כל הציירים ממקומותיהם וערכו מתוך התלהבות עצומה אובציות סוערות וסטורפות למבשר. — — — וכתוך הנלים הזדונים האלה, בין סלעי-הסניר הללה היה על הבימה להעביר את פירתה.

ותבורך על רנעי הפלאים, שחוננה אותנו בשעות הצוקה הרבות והקשות. בעד נמפי הצרי, שהשפה לנו לתוך קובעת כום הינונים הנדושה...

חבורך סלהו

ג. ד. קרפיכנר

נהלל

בימים ההם, כשרוחות וועמים סערו והמו מבחויך ואולך יד ואפס תקוה. היתה הבימה, לתלת-האש, שארית האריאלי, שנשאר לפליטה מאש-הקודש אשר על המזבח.

מה היה המעין אשר נאמני-ציון ועברית שאבו ממנו את הכוח ואת המרץ לשאח את כוכר העול שהוטל עליהם ולהמשיך את דרכם, דרך הקוצים רבת הענויים; וכשבצקו הרגלים וככר; הנשימה מהקור הנורא המספיא את האברים אשר מסביב — די היה להכנה לבימה כדי להחליף כוח, לקבל את השפעי והיניקה ושוב אפשר היה ללכת הלאה, למכול בלי קץ, בלי נכור ובלי אחרית. זה היה הקנה שננעץ בים והעלה שרסון, מין, אוהל-מועדי.

משרכת על אסקופת-הבימה לקנות את הכרטיס, הית מרניש את עצמך בעולם אחר לנמרי, בעולם שלך. דבור עברי וכרטיס כתוב עברית. ובאותו היום שהתכוננת לבקר את הצנת הבימה, הית מועם את מעם ערבי שנחות של ימי הילדות הבהירים. הנשמה היתרה היתה מצאת את תקונה. סביבה עברית ודבור עברי.

ולא רק ליהודי מוסקבה שמשנה הבימה לסקדש מעם, אלא לכל הנדחים והפזורים אשר בססיר, כל מי שיגורל הביאו לבירה, לא נח ולא שקט עד אשר נכנס לפרדס הבימה.

ולס כך מובנת היא השנאה של היבסקציה אל הבימה, שננתה לה מסדה במארוסולין ובאה, לכבוש את המלכה בבית. השנאה היתה כבושה, איטית, מסעפעת ותוססת, והחתירות לא פסקו למום הורד. הבימה עד יום צאתה לחיץ-לארץ.

פעמים הייתי עד ראיה במוסקבה לשת היפעות סוסביות, שבהן ההנלחה השנאה הזאת בכל חקפה.

קיץ 1920, בוסן הועייה היהודית הראשונה של המורים ועובדי התרבות. ביום האחרון של הועידה הרצתה אסת-פירוסקין על הבימה בתור קן הציונות, הקונסטרובולוציה וכו'. ההרצאה נמסרה ברזילוציה חריפה וכדר שה נמרצה כלפי הממשלה להסחיק את החמיכה הממלכתית, שחיתה נחנת לבימה בתוך שאר